

IX
ADHN-ren
aste Europarra
2016 Urria

agiria

Laguntza! Etxean neukan ADHNdun nerabea ADHNdun heldu bihurtu da

Gure umeen eskubideen alde antolatzen hasi ginen duela hamarkada bat pasatxo, eta honezkero orduko umeak heldu gazteak dira. Eta, oro har, urteetan eskatu ditugun umeentzako eta nerabeentzako zerbitzuak hobetu egin dira. ADHD Europe¹ elkarteko kideek, ordea, orain ikusi dute ADHN duten gazte helduek zailtasunak dituztela; izan ere, haurtzaroan eta nerabezaroan eskuratu ahal zituzten zerbitzuak ez daude eskuragarri 17-18 urte betetzen dituztenean, beren garapenerako kritikoa den etapa batean, kontuan izanik gainera kasu askotan ikasten eta prestakuntza jasotzen jarraitzen dutela.

Ikerketek erakusten digute sintomen jarraipena dagoela eta komorbilitate berriak ager daitezkeela helduaroan. Gaur egun, erabat onartuta dago haurtzaroan edo nerabezaroan diagnostikatutako pertsonen % 75 baino gehiagoan ADHNak iraun egiten duela helduaroan, eta beraren larritasunak zuzeneko zerikusia dauka komorbilitateen presentzia eta larritasunarekin.

Hala eta guztiz ere, ADHN sintomak dauzkaten nerabeetako gehienak helduentzako zerbitzuetara eraman dituzte, eta han ez dago beraiei laguntzeko bitarteko egokirik. Ondorioz, haietako asko ikasketak uzteko, substantzia-abusuen arazoak izateko, edo jokabide arriskutsuak edo legearen aurkako portaerak izateko arriskuan daude. Kasurik gehienetan, arrazoia da helduentzako kliniketan edo zerbitzuetan dauden osasun mentaleko profesionalek ez daukatela prestakuntza egokirik helduaroko ADHNari buruz, eta ez dutela ulertzen 18 urtetik gorako gazte hauek nolako beharrianak dituzten, haurtzaroko eta nerabezaroko diagnostikotik eta tratamendutik ezberdinak baitira.

Arreta Defizitaren eta Hiperaktibitatearen Nahasmenduak, sarritan, beste nahasmendu psikiatriko bat edo gehiago ekarri ohi ditu berekin. Horregatik, nerabezaroan diagnostikorik edota tratamendurik jaso ez duten heldu gazteek aukera gehiago dituzte beste gaixotasun psikiatriko baten tratamendua jasotzeko, eta ez ADHNarena; horrek esan gura du haietako askok okerreko diagnostikoa jasotzen dutela, sarritan ondorio latzekin.

Aldi berean, sendagairik gehienak ez dira 18 urtetik gorakoentzat edo ez daude Gizarte Segurantzak finantzatuta. Egoera horrek zama ekonomiko handia ekartzen die familiei, sarri askotan kide bat baino gehiago izaten dituztenak ADHNarekin, eta sendagaien gastua ordaindu ezin dutenak. Era berean, esku hartze psikosozialak (esate baterako terapia kognitiboak eta jokabidekoak, ADHNan espezialistak diren “coachak”, eta abar) ez daude erabilgarri sistema publikoetan, eta baliabide pribatuak eskuratzea oso zaila eta garestia da.

1. Elkarte honetan batzen dira Arreta Defizitaren eta Hiperaktibitatearen Nahasmendua daukaten pertsonen eskubideak defendatzen dituzten Europako herrialdeetako elkarteak.

**IX
ADHN-ren
aste Europarra**
2016 Urria

agiria

Horregatik guztiagatik, ADHD EUROPEko kideek adierazpen hau egin gura dute:

- Helduentzako osasun-sistemak ADHDn daukaten gazteei trantsizio zerbitzuak eman behar dizkie, arreta eta interbentzio multimodalak jasotzen jarraitu ahal izateko, haurtzaroan eta nerabezeroan bezala, eta diagnostikoa egin berri zaieneztat egokiak diren esku hartzeak errazteko.
- Beste nahasmendu psikiatriko batzuetarako dauden zerbitzuak ADHDn daukaten heldu gazteentzat ere (18 urtekoak) eskuragarri egon behar dira.
- Psikiatra generalistek heldu gazteen ADHDnaren sintomak ezagutzen hasi behar dute, baita ADHDn daukaten gazte helduen beharrizan espezifikoak eta adin horretan garatu ahal dituzten komorbiditateak ere.
- Gazte helduei ADHDn tratatzeko sendagaien preskripzioa Europa osoan egon behar da eskuragarri, eta finantzaketa publikoa izan behar du.
- ADHDn daukaten heldu gazteen beharrizanei arreta berezia emateko interbentzio psikosozialak Europa osoko sistema publikoetan egon behar dira eskuragarri.
- Hezkuntza ez derrigorrezkoan eta goi mailako hezkuntzan ADHDn duten gazte helduei eskaintzen zaizkien hezkuntzako egokitzapenak eta laguntza izaerako esku hartzeak nahitaezkoak izan behar dira Europa osoko heziketa zentro guztietan.